

CHOLERA SURVEILLANCE - การกลับมาของเชื้ออหิวาต์ classical biotype

บังคลาเทศ - ตั้งแต่ช่วงปี ๑๙๖๐ จนถึงต้นช่วงปี ๑๙๗๐ พร้อม ๆ กับการเริ่มต้นขึ้นของการระบาดใหญ่ (pandemics) ครั้งที่ ๗ ของอหิวาตกโรคจาก eltor biotype V.cholerae 01, เชื้อ classical biotype V.cholerae กลับค่อย ๆ หายไป มีรายงานผู้ป่วยอหิวาต์จาก classical biotype เพียงไม่กี่รายที่เมืองกัลกัตตาระหว่างปี ๑๙๖๘ - ๑๙๖๙ สำหรับในดากา, บังคลาเทศ ยังคงพบผู้ป่วยจาก classical biotype ได้จนถึงเดือนสิงหาคม ๑๙๗๓ หลังจากนั้นเป็นผู้ป่วยจาก eltor biotype ทั้งหมด การเพาะเชื้อจากผู้ป่วยหรือจากสิ่งแวดล้อมในที่ต่าง ๆ ไม่พบ classical biotype อีกเลย

จนกระทั่งในเดือนตุลาคม ๑๙๗๔ เริ่มพบผู้ป่วย ๔ ราย ที่ตรวจพบเชื้อ classical biotype ศูนย์วิจัยโรคอุจจาระร่วงนานาชาติที่บังคลาเทศ (ICDDR,B) แยกเชื้อ classical biotype ได้อีก ๑ รายในปี ๑๙๗๔ และ ๓ รายในปี ๑๙๘๐ ต่อมาในปี ๑๙๘๑ สถาบันสาธารณสุข (IPH) ในเมืองดากา ตรวจเชื้อจากผู้ป่วยในอำเภอ Mymensingh ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองดากา ๑๓๐ กม. แยกได้เชื้อ classical biotype เพิ่มอีกจำนวน ๒ strains

ตามปกติเชื้อ Vibrio cholerae ที่ตรวจพบทุกรายในบังคลาเทศจะได้รับ การตรวจ chicken cells agglutination ทดสอบความไวต่อ Polymixin B (50 IU) และหา phage type โดย Mukherjee's classical phage group IV และ eltor phage group 5 ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๑๙๘๐ ถึง กันยายน ๑๙๘๒ ได้ตรวจเชื้อ V.cholerae ที่แยกได้กว่า ๓๕๐๐ ราย โดยวิธีดังกล่าวทั้งหมดเป็น eltor biotype เริ่มพบ classical biotype รายแรกในวันที่ ๔ กันยายน ๑๙๘๒ จากผู้ป่วยที่ไม่มีประวัติการเดินทางไปต่างถิ่นเลย และหลังจากนั้นตั้งแต่ ๔ กันยายน ถึง ๒๒ ตุลาคม ๑๙๘๒ ตรวจพบ classical biotype รวมทั้งสิ้น ๔๔๑ ราย (ตารางที่ ๑)

ตัวอย่างเชื้อที่พบจากการระบาดในปี ๑๙๘๒ จำนวนหนึ่งถูกนำมาตรวจสอบหา phage type โดย Mukherjee's classical cholera phage พบว่าเป็น type 3 และเมื่อตรวจโดยวิธีทางชีวเคมี และวิธีอื่น ๆ ที่ใช้ตามปกติ พบว่าเชื้อกลุ่มนี้มีคุณสมบัติไม่แตกต่างจากเชื้อ classical biotype ที่พบในปี ๑๙๖๙ และ ๑๙๗๔

จากนั้นมาได้มีการตรวจสอบเชื้อหวัดที่แยกได้ในโรงพยาบาลในเมือง

Matlab, Rangpur และเมือง Chittagong แต่ก็ไม่พบ classical biotype

เป็นที่น่าสังเกตว่าเชื้อ classical biotype ที่พบในปี ๑๙๘๒ นั้น เกิดขึ้นในหลาย ๆ ท้องที่พร้อมกันกับ eltor biotype เป็นลักษณะที่แตกต่างจากปีก่อน ๆ ซึ่งมักจะพบเป็น sporadic cases การกลับมาของเชื้อ classical biotype ครั้งนี้เป็นสิ่งกระตุ้นเตือนว่า นอกจากการรักษาพยาบาลและการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพแล้ว เราต้องมีการเฝ้าระวังที่เข้มแข็งจึงจะจัดการกับปัญหานี้ได้

ตารางที่ ๑ จำนวนรายของเชื้อ V.cholerae 01 ที่แยกได้โดย ICDDR,B เป็น

รายสัปดาห์ ตั้งแต่ ๔ กันยายน ถึง ๒๒ ตุลาคม ๑๙๘๒

Biotypes								รวม
	๔-๑๐ กย.	๑๑-๑๗ กย.	๑๘-๒๔ กย.	๒๕-๑ กย. ตค.	๒-๘ ตค.	๙-๑๕ ตค.	๑๖-๒๒ ตค.	๔-๒๒ กย. ตค.
Inaba	๒๔	๔๐	๗๖	๖๗	๘๖	๑๒๖	๑๓๒	๕๕๑
Classical								
Ogawa	-	-	-	-	-	-	-	-
Inaba	๕๒	๔๔	๒๙	๓๒	๔๐	๕๒	๕๖	๓๐๕
Eltor								
Ogawa	๓๔	๒๓	๒๙	๒๓	๔๑	๕๕	๙๑	๒๙๖